

L I G J
Nr.9020, datë 6.3.2003

**PËR ADERIMIN E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË NË “KONVENTËN PËR ETIKETIMIN
E EKSPLOZIVËVE PLASTIKË PËR QËLLIME ZBULIMI”**

Në mbështetje të neneve 78, 81 pika 1, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Republika e Shqipërisë aderon në “Konventën për etiketimin e eksplozivëve plastikë për qëllime zbulimi”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

**Shpallur me dekret nr.3758, datë 26.3.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu**

KONVENTA
MBI ETIKETIMIN E EKSPLOZIVËVE PLASTIKË PËR QËLLIM ZBULIMI

Shtetet Palë të kësaj Konvente:

të vetëdijshëm për ndërhyrjet në sigurinë ndërkombëtare nga aktet terroriste;
duke shprehur shqetësim të thellë ndaj akteve terroriste që synojnë shkatërrimin e avionit,
mjeteve të tjera të transportit apo çfarëdo objekti tjetër;

të shqetësuar, që për akte të tilla terroriste janë përdorur eksplozivë plastikë;
duke njohur se etiketimi i këtyre eksplozivëve për qëllim zbulimi do të kontribuojë në mënyrë
të ndjeshme në parandalimin e këtyre akteve të paligjshme, ekziston një nevojë urgjente për një
instrument ndërkombëtar, që t’i obligojë shtetet për të adaptuar masat e duhura për t’u siguruar që
eksplozivët plastikë janë etiketuar siç duhet;

duke marrë në konsideratë Rezolutën e Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara nr.635
të 14 qershorit 1989 dhe Rezolutën e Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara nr.44/29 të
4 dhjetorit 1989 si një detyrim për Organizatën e Aviacionit Civil Ndërkombëtar, që të intensifikojë
punën e saj drejt krijimit të një regjimi ndërkombëtar për etiketimin e eksplozivëve plastikë ose
eksplozivë të lehtë për qëllim zbulimi;

duke pasur parasysh Rezolutën A 27-8 adaptuar unanimisht në sesionin e 27 të Asamblesë së
Organizatës së Aviacionit Civil Ndërkombëtar, e vlerëson me shumë prioritet përgatitjen e një
instrumenti të ri ndërkombëtar në lidhje me etiketimin e lëndëve eksplozive plastike ose eksplozivë të
lehtë për qëllim zbulimi;

duke vërejtur me kënaqësi rolin, që ka luajtur Këshilli i Organizatës së Aviacionit Civil
Ndërkombëtar në përgatitjen e Konventës, si dhe gatishmërinë e tij për të marrë përsipër funksionet në
lidhje me zbatimin e saj,

ranë dakord si më poshtë:

Neni 1

Për qëllimet e kësaj Konvente:

1. "Eksplziv" nënkupton produkte eksplozivi, thjesht të njohur si "eksploziv plastik" duke përfshirë eksplozivët në formën e fletëve fleksibile ose elastike, siç përshkruhet në aneksin teknik të kësaj Konvente.

2. "Agjent zbulues" nënkupton, një substancë, siç përshkruhet në aneksin teknik të kësaj Konvente, e cila është futur brenda në një eksploziv për ta bërë atë të zbulueshëm.

3. "Etiketim" do të thotë futja në një eksploziv e një agjenti zbulimi në përputhje me aneksin teknik të kësaj Konvente.

4. "Prodhim" nënkupton, çdo proces, duke përfshirë edhe riprocesin, që prodhon eksplozivë.

5. "Mjetet ushtarake plotësisht të autorizuar" përfshin, por nuk kufizohen tek fishekët, bombat, predhat, minat, gjylet, raketat, predhat shpërthyes, granatat dhe predhat shpuese të prodhuara ekskluzivisht për qëllime ushtarake ose policore në përputhje me ligjet dhe rregulloret e shteteve Palë në lidhje me to.

6. "Shtetet prodhuese" nënkupton, çdo shtet në territorin e të cilit janë prodhuar eksplozivët.

Neni 2

Çdo Shtet Palë do të marrë masat e nevojshme dhe efektive për të ndaluar dhe parandaluar prodhimin në territorin e tij të eksplozivëve të paetiketuara.

Neni 3

1. Çdo Shtet Palë, do të marrë masa të nevojshme dhe efektive për të ndaluar dhe parandaluar lëvizjen për në ose jashtë nga territori i tij të eksplozivëve të paetiketuara.

2. Paragrafi i mësipërm nuk do të zbatohet për lëvizjet për qëllime jo në përputhje me objektivat e kësaj Konvente, prej autoriteteve të një Shteti Palë, që janë duke kryer funksione ushtarake ose policore të eksplozivëve të paetiketuara, nën kontrollin e këtij Shteti Palë në përputhje me paragrafin 1 të nenit 4.

Neni 4

1. Çdo Shtet Palë do të marrë masat e nevojshme për të ushtruar një kontroll të rreptë dhe efektiv mbi posedimin dhe transferimin e posedimit të eksplozivëve të paetiketuara, të cilët kanë qenë prodhuar brenda ose sjellë në territorin e tij, para hyrjes në fuqi të kësaj Konvente në lidhje me këtë shtet, në mënyrë që të parandalohet largimi i tyre ose përdorimi për qëllime, që nuk janë në përputhje me objektivat e kësaj Konvente.

2. Çdo Shtet Palë do të marrë masa të nevojshme për të siguruar që të gjitha stoqet e këtyre eksplozivëve duke iu referuar paragrafit 1 të këtij neni, që nuk mbahen prej autoriteteve të saj, që kryejnë funksione ushtarake ose policore janë shkatërruar ose përdorur për qëllime, që nuk janë në përputhje me objektivat e kësaj Konvente, etiketuara ose të bëra joefektive në mënyrë të përherëshme, brenda një periudhe prej 3 (tre) vjetësh nga hyrja në fuqi e kësaj Konvente në lidhje me këtë shtet.

3. Çdo Shtet Palë do të marrë masat e nevojshme për të siguruar që i gjithë stoku i këtyre eksplozivëve referuar paragrafit 1 të këtij neni, që mbahet prej autoriteteve të tij, që kryejnë funksione ushtarake ose policore dhe që nuk janë përfshirë si një pjesë përbërëse e mjeteve ushtarake të autorizuar, janë shkatërruar ose përdorur për qëllime, që nuk janë në përputhje me objektivat e kësaj Konvente, etiketuara ose të bëra joefektive në mënyrë të përherëshme, brenda një periudhe prej 15 vjetësh nga hyrja në fuqi e kësaj Konvente në lidhje me këtë shtet.

4. Çdo Shtet Palë do të marrë masat e nevojshme për të siguruar shkatërrimin, sa më shpejt që të jetë e mundur, në territorin e tij, të eksplozivëve të paetiketuara, të cilët mund të zbulohen atje dhe të cilët nuk i janë referuar paragrafëve të mësipërm të këtij neni, përveç stoqeve të eksplozivëve të paetiketuara të mbajtur prej autoriteteve të tij, që kryejnë funksione ushtarake ose policore dhe të përfshira si një pjesë përbërëse e mjeteve ushtarake të autorizuar, në datën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente në lidhje me këtë shtet.

5. Çdo Shtet Palë do të marrë masat e nevojshme për të ushtruar kontroll të rreptë dhe efektiv mbi posedimin dhe transferimin e posedimit të eksplozivit, referuar paragrafit II të pjesës 1 të aneksit

teknik të kësaj Konvente, në mënyrë që të parandalojë largimin e tyre ose përdorimin për qëllime, që nuk përputhen me objektivat e kësaj Konvente.

6. Çdo Shtet Palë do të marrë masat e nevojshme për të siguruar shkatërrimin, sa më shpejt që të jetë e mundur, në territorin e tij, të eksplozivëve të paetiketuar të prodhuar që nga hyrja në fuqi e kësaj Konvente në lidhje me atë shtet, që nuk janë përfshirë siç specifikohet në paragrafin II d) të pjesës 1 të aneksit teknik të kësaj Konvente dhe për eksplozivët e paetiketuar, të cilët nuk përfshihen tashmë brenda qëllimit të çdo nënparagrafi të paragrafit II në fjalë.

Neni 5

1. Nga kjo Konventë është krijuar një Komision Teknik Ndërkombëtar për eksplozivët (këtej e tutje i referuar “Komisioni”) i përbërë nga jo më pak se pesëmbëdhjetë dhe jo më shumë se nëntëmbëdhjetë anëtarë të emëruar prej Këshillit të Organizatës së Aviacionit Civil Ndërkombëtar (këtej e tutje i referuar “Këshilli”), të zgjedhur ndërmjet personave të caktuar prej Shteteve Palë të kësaj Konvente.

2. Anëtarët e Komisionit, do të jenë ekspertë, që kanë një përvojë të drejtpërdrejtë dhe të konsiderueshme në çështjet, që janë të lidhura me prodhimin, zbulimin ose kërkimin e eksplozivëve.

3. Anëtarët e Komisionit do të shërbejnë për një periudhë prej 3 (tre) vjetësh dhe do t’u jepet e drejta për t’u riemëruar.

4. Sesionet e Komisionit, do të thirren të paktën një herë në vit në selinë e Organizatës së Aviacionit Civil Ndërkombëtar ose në vende dhe kohë të tilla siç mund të përcaktohet direkt ose të miratohet prej Këshillit.

5. Komisioni do të përcaktojë rregullat e tij të procedurës, të cilat do të jenë subjekt i miratimit nga Këshilli.

Neni 6

1. Komisioni, do të vlerësojë zhvillimet teknike në lidhje me prodhimin, etiketimin dhe zbulimin e eksplozivëve.

2. Komisioni, nëpërmjet Këshillit, do të raportojë punën e tij tek Shtetet Palë dhe organizatat ndërkombëtare të interesuara.

3. Kurdoherë që të jetë e nevojshme, Komisioni do të bëjë rekomandime tek Këshilli për amendamente të aneksit teknik të kësaj Konvente. Komisioni do të përpiqet për t’i marrë vendimet e saj për rekomandime të tilla me konsensus. Në mungesë të konsensusit Komisioni do të marrë vendime të tilla nga një shumicë prej dy të tretave të votave të anëtarëve të saj.

4. Këshilli mundet që, me rekomandimin e Komisionit, t’u propozojë Shteteve Palë, amendamente të aneksit teknik të kësaj Konvente.

Neni 7

1. Çdo Shtet Palë mund që, brenda nëntëdhjetë ditëve nga data e lajmërimit të një amendamenti të propozuar të aneksit teknik të kësaj Konvente, t’i transmetojë Këshillit komentet e tij. Këshilli do t’i komunikojë këto komente sa më shpejt që të jetë e mundur tek Komisioni për të marrë mendimin e tij. Këshilli do të ftojë çdo Shtet Palë për komentet ose objeksionet që ka për t’u konsultuar me Komisionin.

2. Komisioni do t’i marrë në konsideratë pikëpamjet e Shteteve Palë bërë në përputhje me paragrafin e mësipërm dhe do t’i raportojë ato te Këshilli. Këshilli, pasi të marrë në konsideratë raportin e Komisionit dhe duke marrë parasysh natyrën e amendamentit dhe komentet e Shteteve Palë, duke përfshirë Shtetet prodhuese, mund ta propozojë amendamentin tek të gjitha Shtetet Palë për t’u adaptuar.

3. Në qoftë se një amendament i propozuar nuk do të jetë kundërshtuar nga pesë ose më shumë Shtete Palë me anë të një njoftimi me shkrim te Këshilli brenda nëntëdhjetë ditëve nga data e njoftimit të amendamentit prej Këshillit, do të gjykohet se është miratuar dhe do të hyjë në fuqi njëqind e tetëdhjetë ditë pas kësaj periudhe ose pas një periudhe tjetër të tillë siç specifikohet në amendamentin e propozuar për Shtetet Palë, që nuk kanë shprehur kundërshtim për këtë.

4. Shtetet Palë, që kanë shprehur kundërshtimin për amendamentin e propozuar mund, më vonë, me anë të depozitimit të një instrumenti të pranimit ose miratimit, të shprehin konsensusin e tyre për të qenë të obliguar prej parashikimeve të amendamentit.5. Në qoftë se pesë ose më shumë Shtete Palë e kanë kundërshtuar amendamentin e propozuar, Këshilli do ta referojë atë tek Komisioni për konsiderime të mëtejshme.

6. Në qoftë se amendamenti i propozuar nuk ka qenë adaptuar në përputhje me paragrafin 3 të këtij neni, Këshilli mund të thërrasë një konferencë për të gjitha Shtetet Palë.

Neni 8

Në qoftë se është e mundur, Shtetet Palë do t'i transmetojnë Këshillit një informacion, që do ta ndihmonte Komisionin në kryerjen e funksioneve të tij sipas paragrafit 1 të nenit 6.

2. Shtetet Palë do ta mbajnë Këshillin të informuar për masat, që ata kanë marrë për të zbatuar parashikimet e kësaj Konvente. Këshilli do ta komunikojë një informacion të tillë te të gjitha Shtetet Palë dhe organizatat ndërkombëtare të interesuara.

Neni 9

Këshilli, në bashkëpunim me Shtetet Palë dhe organizatat ndërkombëtare të interesuara, do të marrë masat e duhura për të lehtësuar zbatimin e kësaj Konvente, duke përfshirë klauzolën e asistencës teknike dhe masat për shkëmbimin e informacionit në lidhje me zhvillimet teknike në etiketimin dhe zbulimin e eksplozivëve.

Neni 10

Aneksi teknik i kësaj Konvente do të jetë pjesë përbërëse e kësaj Konvente.

Neni 11

1. Çdo mosmarrëveshje ndërmjet dy ose më shumë Shteteve Palë në lidhje me interpretimin ose zbatimin e kësaj Konvente, e cila nuk mund të zgjidhet me anë të negociemeve, me kërkesën e njërit prej tyre do të dorëzohet në arbitrazh. Në qoftë se brenda gjashtë muajve nga data e kërkesës për arbitrazh, Palët nuk janë në gjendje për të rënë dakord mbi organizimin e arbitrazhit, çdo njëra prej këtyre Palëve mund t'ia referojnë mosmarrëveshjen, me anë të një kërkeje, Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë, në përputhje me Statutin e Gjykatës.

2. Çdo Shtet Palë mundet që, në kohën e nënshkrimit, ratifikimit, pranimit ose miratimit të kësaj Konvente ose të hyrjes në të, të deklarojë që ajo nuk e konsideron veten të lidhur prej paragrafit të mësipërm. Shtetet e tjera Palë nuk do të jenë të lidhura prej paragrafit të mësipërm në lidhje me çdo Shtet Palë, që ka bërë një rezervim të tillë.

3. Çdo Shtet Palë, që ka bërë një rezervim të tillë në përputhje me paragrafin e mësipërm mund, në çdo kohë, ta tërheqë këtë rezervim me anë të njoftimit tek depozituesi.

Neni 12

Përveçse siç përcaktohet në nenin 11, asnjë rezervim nuk mund të bëhet tek kjo Konventë.

Neni 13

1. Kjo Konventë do të jetë e hapur për nënshkrim në Montreal më 1 mars 1991 prej shteteve pjesëmarrëse në Konferencën Ndërkombëtare mbi Ligjet, e Ajrit mbajtur në Montreal nga data 12 shkurt deri në 1 mars 1991. Pas 1 marsit 1991, Konventa do të jetë e hapur tek të gjitha shtetet për nënshkrim në selinë e Organizatës së Aviacionit Civil Ndërkombëtar në Montreal deri sa ajo të hyjë në fuqi në përputhje me paragrafin 3 të këtij neni. Çdo shtet, i cili nuk e nënshkruan këtë Konventë, mund të hyjë në të në çdo kohë.

2. Kjo Konventë do të jetë subjekt i ratifikimit, pranimit, miratimit ose hyrjes prej shteteve.

Instrumentet e ratifikimit, pranimit, miratimit ose hyrjes do të depozitohen në Organizatën e Aviacionit Civil Ndërkombëtar, e cila është përcaktuar si depozituese. Kur të depozitohen instrumentet e tyre të ratifikimit, pranimit, miratimit ose hyrjes, çdo shtet do të deklarojë nëse është apo jo një shtet prodhues.

3. Kjo Konventë do të hyjë në fuqi gjashtëdhjetë ditë pas datës së depozitimit të tridhjetë e pestë të instrumenteve të ratifikimit, pranimit, miratimit ose hyrjes tek depozituesi, me kusht që jo më pak se pesë shtete të tilla të deklarojnë në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni, që ato janë shtete prodhuese. Me depozitimin e tridhjetë e pesë instrumenteve të tilla para depozitimit të instrumenteve të tyre prej pesë shteteve prodhuese, kjo Konventë do të hyjë në fuqi gjashtëdhjetë ditë pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit, pranimit, miratimit ose hyrjes të pesë shteteve prodhuese.

4. Për shtetet e tjera, kjo Konventë do të hyjë në fuqi gjashtëdhjetë ditë pas datës së depozitimit të instrumenteve të tyre të ratifikimit, pranimit, miratimit ose hyrjes.

5. Sapo Konventa të hyjë në fuqi, ajo do të regjistrohet prej depozituesit në përputhje me nenin 102 të Kartës së Kombeve të Bashkuara dhe në përputhje me nenin 83 të Konventës mbi Aviacionin Civil Ndërkombëtar (Chikago, 1944).

Neni 14

Depozituesi do të njoftojë menjëherë nënshkruesit dhe Shtetet Palë për:

1. çdo nënshkrim të kësaj Konvente dhe datën e saj;
2. çdo depozitim të një instrumenti të ratifikimit, pranimit, miratimit ose hyrjes dhe datën e saj, duke dhënë një referencë të veçantë nëse Shteti e ka identifikuar vetveten si një shtet prodhues;
3. datën e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente;
4. datën e hyrjes në fuqi të çdo amendamenti të kësaj Konvente ose aneksin teknik të saj;
5. çdo denoncim bërë sipas nenit 15;
6. çdo deklaram të bërë sipas paragrafit 2 të nenit 11.

Neni 15

1. Çdo Shtet Palë mund të denoncojë këtë Konventë me anë të një lajmërimi me shkrim tek depozituesi.

2. Denoncimi do të ketë efekt 180 ditë pas datës së marrjes të lajmërimit nga depozituesi.

Në cilësinë e dëshmitarit të plotfuqishmit nënshkrues, duke qenë të autorizuar për këtë nga qeveritë e tyre, kanë nënshkruar këtë Konventë.

Bërë në Montreal, më 1 mars të vitit 1991, një origjinal, hartuar në 5 tekste autentike në gjuhët anglisht, frëngjisht, rusisht, spanjisht dhe arabisht.

Aneksi teknik

Pjesa 1: Përshkrimi i eksplozivëve

1. Eksplozivët, duke iu referuar paragrafit 1 të neni 1 të kësaj Konvente, janë ato që:

a) janë formuar me një ose më tepër eksplozivë të lartë, të cilët në formën e tyre të pastër kanë një presion avullimi më pak se 10-4 pa në një temperaturë prej 250 C;

b) janë formuar me një material lidhës;

c) janë, si një përzierje e farkëtueshme ose fleksibile në një temperaturë normale dhome.

2. Eksplozivët e mëposhtëm, megjithëse plotësojnë përshkrimin e eksplozivëve në paragrafin 1 të kësaj pjese, nuk do të konsiderohen eksplozivë për aq kohë sa ata vazhdojnë të mbahen ose përdoren për qëllimet e specifikuara më poshtë ose mbeten të përfshira siç specifikohet atje, kryesisht ato eksplozivë që:

a) janë prodhuar, ose mbajtur në sasira të kufizuara për përdorim në kërkime të autorizuara, në zhvillimin ose testimin e eksplozivëve të rinj ose të modifikuar;

b) janë prodhuar ose mbajtur në sasira të kufizuara vetëm për përdorim në stërvitjet e autorizuara, në zbulimin e eksplozivëve dhe/ose në zhvillimin ose testimin e pajisjeve të zbulimit të eksplozivëve;

c) janë prodhuar ose mbajtur në sasira të kufizuara vetëm për qëllime të autorizuara të mjekësisë ligjore;

d) janë të destinuara të jenë të përfshira si një pjesë përbërëse e mjeteve ushtarake të

autorizuara në territorin e shtetit prodhues brenda tre vjetëve pas hyrjes në fuqi të kësaj Konvente në lidhje me këtë shtet. Këto mjete të prodhuara në këtë periudhë të tre vjetëve, duhet të gjykohe si mjete ushtarake të autorizuara plotësisht brenda paragrafit 4 të nenit IV të kësaj Konvente.

3. Në këtë pjesë:

“e autorizuar plotësisht” në paragrafin II a), b) dhe c) nënkupton lejimet në përputhje me ligjet dhe rregullat e Shtetit Palë në lidhje me to;

“eksplozivë të lartë” përfshihen, por nuk janë të kufizuara për ciklotetrametilenetetranitraminet (HMX), pentaeritritole tetranitrate (PETN) dhe ciklotetrametiletrinitamine (RDX).

Pjesa 2: Agjentët e zbulimit

Agjent zbulimi është një nga ato substanca të vendosura në tabelën e mëposhtme. Agjentët e zbulimit të përshkruar në këtë tabelë kanë për qëllim të përdoren për përforcimin e zbulimit të eksplozivëve me anë të mjeteve avulluese të zbulimit. Në çdo rast futja e një agjenti zbulimi në një eksploziv, duhet të bëhet në atë mënyrë për të arritur një shpërndarje homogjene në produktin e përfunduar. Minimumi i koncentrimit të një agjenti të zbulimit në produktin e përfunduar në kohën e prodhimit duhet të jetë siç është treguar në tabelën e mëposhtme:

Emërtimi i agjentit të zbulimit	Formula molekulare	Pesha molekulare	Minimumi koncentrimit
Etilen glikol dinitrate	$C_2H_4(NO_3)_2$	152	0.2% të masës
2,3 Dimethyl 2,3-dinitrobutane (DMNB)	$C_6H_{12}(NO_2)_2$	176	0.1% të masës
Para-Mononitrotoluene (p-MNT)	$C_7H_7NO_2$	137	0.5% të masës
Ortho-Mononitrotoluene (o-MNT)	$C_7H_7NO_2$	137	0.5% të masës

Çdo eksploziv, i cili si rezultat i formulimit normal, përmban ndonjë nga agjentët e zbulimit në ose mbi nivelin e minimumit të koncentrimit të kërkuar duhet të gjykohet se duhet etiketuar.